Mapes de Patrimoni Cultural

Diputació Barcelona

Nucli de la Guàrdia Pilosa

Pujalt

Ubicació

Comarca: Anoia
Lloc/Adreça: La Guàrdia Pilosa
Emplaçament Est de Pujalt

Coordenades:

Latitud: 41.70699
Longitud: 1.47116
UTM Est (X): 372804
UTM Nord (Y): 4618374

Classificació

Número de fitxa 08176-115
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Medieval Modern Contemporani
Segle XI-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Diversos propietaris
Fitxes associades:
Castell de la Guàrdia Pilosa
Sant Jaume de la Guàrdia Pilosa
Jaciment de la Guàrdia Pilosa
Esteles funeràries discoïdals
Font de la Boira Gebradora
Festa Major de la Guàrdia Pilosa
Autoria de la fitxa Dídac Pàmies i Marta Lloret
Data de registre de la fitxa: dj., 01/10/2015 - 02:00

Descripció

El poble de la Guàrdia Pilosa va néixer a redós del seu castell, les restes del qual s'empraren per construir algunes de les seves cases i coberts ja en època contemporània. De la fortificació en queden vestigis notables en el turonet que hi ha a ponent de la població. En època baix medieval ja hi havia diversos casals, tal com ho testimonien els elements arquitectònics de tradició gòtica conservats a Cal Tinets, Can Closa, Cal Mensa, Cal Pons o Cal Torra. L'estructura linial del poble no es consolidà fins a l'època moderna, quan es construiren noves cases que formaren el carrer Major i que culminava a la nova església parroquial de Sant Jaume de la Guàrdia Pilosa. Durant el període contemporani la població quedà pràcticament deshabitada; tendència que s'invertí a finals del segle XX, quan també es van bastir cases noves al sector nord.

Història

Situat a l'est del terme municipal de Pujalt, s'incorporà a aquest al segle XIX. El nucli de població s'instal·là a redós del castell de la Guàrdia Pilosa ubicat damunt un turó des d'on es domina tota la plana de Sant Martí Sesgueioles. L'indret de la Guàrdia Pilosa està documentat des de l'any 1022, quan el senyor del castell de Castellar, Seguí, deixa en herència la torre de la Guàrdia al seu fill. El castell de la Guàrdia Pilosa com a tal apareix documentat l'any 1237 en motiu d'una donació al monestir de Sant Benet de Bages. Estava sota el domini dels Cervera i n'eren castlans la família Gàver, fins que el 1251 l'alou de la Guàrdia Pilosa fou venut per Berenguer de Cervera al rei Jaume el Conqueridor. Aquest mateix segle el rei Pere el Cerimoniós el va vendre a carta de Gràcia a Joan de Montbui i poc després el rei Joan I va vendre el seu terme a Mateu de Calders. La família Calders en va mantenir la propietat fins almenys el segle XVII, quan es creu que fou abandonat.
Pel què fa a l'església de Sant Jaume, apareix citada clarament per primer cop al testament de l'any 1078, quan Sendred Company (senyor del castell de Castellar, Aguilà de Segarra) feu una deixa a l'església de Sant Jaume de la Guàrdia Pilosa.
No es descarta però que l'església sigui anterior ja que en una relació de parròquies del bisbat de Vic del segon quart del segle XI es parla d'una parròquia amb el nom de “Pelosa”.
Alguns dels edificis més rellevants de la població són Cal Mensa, Can Closa, Cal Pons, Cal Tinets i Can Torra. Era també d'interès la casa de Cal Vicençó, que comunicava amb un pontet amb Cal Trullàs i que fou enderrocada fa uns anys.

Bibliografia

CATALÀ, P. (1990). Els Castells Catalans. Vol 1. Barcelona: Rafel Dalmau.
GAVÍN I BARCELÓ, JM. (1984). Inventari d'esglésies. Anoia, Conca de Barberà. Vol. 16. Arxiu Gavín. Valldoreix.
L'Anoia en viu. Viu el turisme: guia comarcal. Any 2007. Àrea de Turisme del Consell Comarcal. Igualada
LLACUNA, P.; MASCÓ, T. (1995). Rutes per l'Anoia: història i art. Publicacions Anoia.
PEIDRÓ, E.; REIG, J. (1994). Arquitectura religiosa romànica de la Comarca de l'Anoia. Unió Excursionista de Catalunya. Barcelona.
PLADEVALL, A. [coord.] (1997). Inventari del patrimoni arquitectònic de Catalunya. L'Anoia. Direcció General del Patrimoni Cultural.
PLADEVALL, A. Dir. (1992). Catalunya romànica. El Penedès, l'Anoia. Vol XIX. Enciclopèdia catalana. Barcelona.

